

Nemzeti Múzeum

Budapest

MUNKA

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. Lapsámszky János

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

Laptulajdonos: „A Munka” lapvállalat.

Megjelenik pénteken este.

Előfizetési ára negyedéven 2 pengő.

Postacsokk: 28.744 szám.

Apróhirdetések: szavankint 8 fillér, a legkisebb hirdetés 1 Pengő.

Lapvezér: Köntözy Ferenc

XVIII. évfolyam, 41. szám.

Ára 16 fillér

Salgótarján, 1940 október 5

Magyar átalakulás.

Az öröndetes erdélyi események miatt egy hónappal meghosszabbodott politikai vakáció most véget ért és az őszi parlamenti munka megkezdődött a visszatért területek bekebelezéséről, képviselőinek behívásáról és a kolozsvári magyar egyetem újra való felállításáról szóló javaslat ünnepélyes tárgyalásával. A sok nagy feladat megoldására hivatott parlamenti munka irányát jelezte a miniszterelnök programadása, amely élénk visszhangot keltett ország-szerte.

Az őszi politikai kampány indulásának jelentős eseménye, hogy ez a belső politikai megbékélés jegyében történik, mert megelőzte a szélsőjobb oldali politikai eliteltjeire kiterjedő amnesztia és a 3400-as miniszterelnöki rendelet visszavonása. Mint ismeretes, ez a rendelet eltávolította a közalkalmazottakat a nemzeti szocialista pártokban való részvételtől. Most ez a tilalom megszűnt, viszont azt a korlátozást léptették életbe, hogy az államtitkárok, főispánok, polgármesterek kivételével közalkalmazottak nem viselhetnek tisztséget politikai pártokban. Az amnesztia kérdéséről azt mondta a miniszterelnök, hogy ez programja volt már a miniszterelnökség vállalásakor. A 3400-as rendeletet mindenkor felesleges dolognak tekintette, mert nem ilyen rendőri, hozzá végrehajthatatlan rendőri intézkedéseken mulik az állam ereje, hanem az egyenes, tisztességes és tiszta politika s azon, ha a legjobbat és a lehető legtöbbet cselekszik. Hogy ezek az események, mondotta, csak most következtek be, ennek semmi különös időhöz-kötött, vagy egyéb, ezen a régi felfogáson kívülálló körülményei nincsenek. Mikor a miniszterelnökséget vállalta, ezt a szándékát bejelentette felső helyen is. A rendeletet mindig olyannak tartotta, amelynek semmi haszna és célja nincs, ellenben akadályozza azt, hogy minden irányban egyenlő mértékkel mérjen általánosságban és a formákban és csak egyesekkel szemben tüntessen ott, ahol visszaélés történt.

A közeli feladatokat megjelölő beszédében a miniszterelnök természetesen elsősorban az erdélyi részek visszatértenek öröndetes eseményéről szolt, ismételt köszönetet fejezett ki a tengelyhatalmaknak, mert — mondotta — amit eldöntöttek, azt jól átgondolták. Nagy elismeréssel beszélt honvédségünk-ről és az erdélyi katonai közigazgatásról, majd vázolta a jövő feladatait. Ezek közt áll a munka a népek megbékélésére. Kijelentette, hogy minden nemzetiségnek megadjuk a jogot, akár kötöttünk erre megállapodást, akár nem. Kifejezést adott a nemzet fájdalomának az odaát maradt magyarokért. Bejelentette, hogy az erdélyi gazdasági

élet újjászervezése megkezdődött s a Székelyföldnek a forgalomba való bekapcsolására a munkálatok megindultak. Mivel közeledik a tél, a Székelyföldet a hóolvadás utánig igyekeznek mindennel mielőbb ellátni, mert addig, amíg a vasut ki nem épül, a nagy havazás beálltával ez nehéz lesz.

Rendkívül nagy érdeklődést keltett Teleki miniszterelnöknek az a közlése, hogy az ország reorganizációjának feladatával, amely alkotmányos elktünk, a közigazgatási apparátust és gazdasági életünk átfarmálását is érinti, hónapok óta foglalkozik miniszter-társai-val együtt. Az alkotmányreform nem jelenti azt, hogy mindent fel-forgatunk, hanem azt, hogy meg-sokasodván az állami élet feladatai, megnőtt a szakértelm és az érdekképviseltek fejlődtek. Ehhez a fejlődéshez a törvényhozást kell idomítani. Azt még nem tudja, hogy milyen formában, milyen szá-

zalékban, mert az erdélyi események miatt ezzel a munkával elmaradt. Most gyorsan igyekeznek előretutni és ha terve kialakul, az illetékesek bírálata alá bocsátja.

Fontos feladatnak mondotta a közigazgatás átfarmálását is úgy, hogy legyen benne sablonszerű apparátus és egy olyan másik, amely a nem sablonszerű munkát végzi (kormánybiztos) és legyen benne olyan szervezet, amely a naponta felmerülő kérdésekkel foglalkozik. A gazdasági átfarmálás egyrészt az európai helyzetből, másrészt a fejlődésből következik. Részt kell vennünk Európa termelési beosztásában. Hogy ez elsősorban Németországgal kapcsolatban történik, az nemcsak Németország politikai erejének következménye, — ennek is, hiszen ma vezetőállam Európában, — hanem szomszédi, éghajlati és mezőgazdasági helyzetünknek is. A minőségi termelés a feladatunk s a termelés beosztásában való részvétel tekintetében bizonyos szerepünk van a Dunamedencében.

hangos mozgó-fényképvetítőgéppel felszerelve. A művelődésnek ezek az eszközei elfelejtetik a falusi emberrel, hogy falun él, amely élet még ma is úgy van köz-tudatban, hogy unalmas. Az élet egyáltalán nem lehet unalmas gazdaglelkű emberek számára. Akik azonban az elhagyatottságot érzik, keserűsívű emberek lesznek. Nem szabad, hogy még az egyszerűbb lelkek is unalmasnak érezzék a falusi magányt, ezért kell a kultúra áldásait kivinni a falvakra. Érezze az utolsó falusi ember is, hogy a nemzet szolidaritása vele van, még akkor is, ha messzi tanyára vetette a sorsa. A faluba vitt kultúra nem jelenti ellenben azt, hogy a nép a rádió műdalait elfogadja, megelégedezik saját népdalairól és a városi szelek jöttére elforduljon minden népi kultúrától. Sőt a kultúra korszerű eszközeivel a falu adja ajándékba a nemzetnek a hamisítatlan népi kultúrát.

Nemcsak jelszó, hanem tudott valóság, hogy gazdaságilag erős falu erős ország alappillére. A falvak megerősödése gazdagabb városokat is jelent. He-lyesen jegyzi meg erre Mayer János, a Falu Szövetség elnöke, amikor ezeket mondta: „Ha a falu gazdaságilag erős, akkor alkotmányos kötelezettségünk is elegend tud tenni, fogyasztó és felvevőképes lesz, így adva van a kulturális fejlődés lehetősége.” Ennek a bölcs mondanak minden szava igaz; de az is igaz, hogy hiába termel a falu bármilyen minőségben és mennyiségben zsirt, gabonát, tejet és egyebet, ha nincs felvevő és fogyasztó város, ahonnan viszont a falu könyvet, újságot, iparcikkeket, ruhát, cipőt és különféle közszükségleti cikkeket kap. A város és a falu szerves egymásba kapcsolódásának a jó és biztos pincok az előfeltételei. Itt van különösen nagy jelentősége a szövetkezeti értékesítésnek, mely lehetővé teszi sok-sok ezer gardának, hogy rövid uton termelvényeikért megkapja tisztességes hasznát.

A harmadik feladata a falu vezetőinek és a város-falu összekötés hírdetőknek a helyes falusi szociálpolitika gyakorlása. A városok szociális bajaihoz nagyban hozzájárult, hogy faluról szociális szempontból kielégítetlen tömegek jöttek a városokba, ahol újabb szociális bajok szenvedő alanyai lettek. A falvakban olyan szociálpolitikát kell folytatni, hogy a szociális bajok és ellentétek megszűnjének már a faluban és ne jussanak el a városokig. A önszegélyes szövetkezeti mozgalom ezen a téren szintén nagy ereje lehet a falunak. A falu szociális bajait elsősorban a falu népe egymást segítve oldhatja meg. A városokba menekvés nem lehet megoldás ezekre a szociális bajokra. Hiu ábrándokat szó magának az a falusi ember, aki azt hiszi, hogy a város foragatagában feltétlen megtalálja a boldogságot. Inkább falujában legyen teljes ember, jó magyar gazda, vagy értelmiségi munkás és többtermeléssel, helyes gazdálkodással javítson saját maga és fajtájának a szociális bajain.

Nagyszerű gondolat a Községek Országos Kongresszusának évenkénti összehívása. A város és a falu egymásutalását, folyamatos együttműködését ezek a kongresszusok nagyban elősegíthetik. Város és falu csak úgy lehet egymás számára értékes, ha ismeri kölcsönösen azokat a feladatokat, melyeket az egész nemzet javára és boldogulására szent kötelességük megoldani. (—dny.)

A város és a falu.

Elég gyakran halljuk és még inkább tapasztaljuk, hogy a falu és a város meny-nyre van egymásra utalva. A szavakon túl sokan át is érzik ennek az egymásra-utaltságnak nemzetpolitikai jelentőségét. A szavak és az érzelmek azonban nem elegendők, tettek kellene annak bizonyítására, hogy a város és a falu megbecsüli egymást. Ez a kölcsönös becsülés nemzeti harmóniát, igazi nemzeti egységet teremthet. De hogy teljes legyen ez a gondolat, a közirónak kötelessége reámutatni azokra a lehetőségekre, ahol tettekben bőségesen van alkalom. A közösség, a nemzet érdekeit minden ember kivétel nélkül szolgálhatja, aki jogot tart arra, hogy a nemzet fiának nevezze. A feladat: minden ember ott szolgálja a nemzetet, ahová a sors állította. Nemzetmegváltó, világapostol nem lehet mindenki. A nemzet munkása, az emberek felebarátja nemcsak, hogy lehet minden földi halandó, hanem ez kötelesség is. A köziró azért kapott tollat a kezébe, hogy hasznos írást adjon, gondolatokat termeljen. A gyakorlati emberek felada a gondolatok megvalósítása. Minden az eszmék jegyében születik. A magyar falvak és városok kézfogása is a legjobb magyarok eszméje, óhajta. Széchenyi István gróf lánglelke ezért égett tüzből, Magyarország mai miniszterelnöke, Teleki Pál gróf is ezt hirdeti a nemzet boldogulására.

„Ne álljon szemben város és falu, — hirdette Teleki Pál gróf a Községek Harmadik Országos Kongresszusán, — de egyuttal azt is szeretném, hogy a falu ne özőnlőljék a városba, hanem a főváros és városok bocsássák le gyökereiket mindjobbban a magyar faluba.” A miniszterelnök messzire világító mondattal élesen megmutatta a legnagyobb hibát, ami annyi téves helyzetet teremtett város és falu között. Mi ez a nagy hiba? A tömegek valami helytelen világszemlélet alapján láttak a falutól és csakis városi életben láttak a fődi boldogságot. A falusi népréteg nagyrésze a város felé kacsintgatott, míg a városi emberek irtóztak, félték falura menni, hogy ott bármilyen feladatot vállaljanak. A falu ma már nem lehet ilyen mostoha, számkivetett terület az országnak. A falu kiegészítője, testvérterülete a városnak. Az ország egyet, megrendesen megköveteli

tőlünk, hogy dolgozzunk oly eszközökkel, amelyekkel teljessé tehetjük a város és a falu egymásutalását.

Három sikon mozdíthatjuk elő a város és a falu egészséges viszonyát. Kulturális, gazdasági és szociális kiegyenlítőst kell teremtenünk város és falu között. Kétségtelen, hogy akár kulturális vonatkozásban, avagy akár gazdasági és szociális szempontból vizsgáljuk a kérdést, még ma is nagy a meg nem érdemelt különbség a város és falu között. És ha a város-falu egymásutaltságáról beszélünk, a különbségeket el kell tüntetnünk, hogy a város és falu teljesíteni tudja a maga hivatását. Falu nem élhet város nélkül és a város élete megbénulna a falu nagy erőforrásai hiányában. Nézzük tehát, hogy az előbb felsorolt három arc-vonalon mi a teendő?

A falvak kulturális erőforrása kétségtelenül a város, holott nem lehet figyelmen kívül hagynunk a falvak önnálló kulturáját sem. Ne gondoljuk azt, hogy a városi káprázat és fény már kultúra. Az igazi kultúra a lélekben születik meg és nem városi aszfalton vagy a falu poros utcáján. A lelkek kulturája, amely lakozhatik akár a falusi vagy városi polgár lelkében — megteremtí, ha van hozzá anyagi felkészültsége, a civilizációt. De mi történjék addig, míg elérkezünk a civilizáltság? A falusi jellegű művelődést kell elsősorban emelni. A falu abban művelje magát mindenek előtt, amit gyakorlatilag a nemzet javára hasznosítani tud. A falvaknak akkor adjuk meg nyomtatékosan a kulturális felemelkedés lehetőségét, ha minden falunak lesz népháza, gazdag népkönyvtárral, rádióval, hírlapokkal, folyóiratokkal, szinpadal,

ÁLDOZZUNK ERDÉLYÉRT!

A lángoló Európa fölött megszólalt az éteren át egy kellemes, lágy női hang és áldozatot, jószágot, jóakaratot kért mindnyájunktól hazánk most visszatért legértékesebb földjéért, Erdélyért! Vitéz nagybányai Horthy Miklósné, az ország első asszonya appellált a rádió útján a nemzet lelkiismeretére és áldozatkészségére, mert meg kell menteni a pusztulástól azt

a nagyszerű népet, amely több mint évezrede áll őrt a keleti Kárpátokon és nem tántorodott el magyarságától az elmúlt 22 sötét esztendő alatt sem.

Amidőn a magyar honvédség birtokba vette Észak-Erdélyt, nem úgy jött, mint a hódító, aki gardságot és házmótot keres, hanem mint testvér, aki felszabadítja a testvért a rabok alól. Erdély nagy

része visszatért az ősi hazába, a történelem kényelhetetlen logikája folytán. De a magyar társadalomra most nem a könnyű gazdagodás és a gondtalan élet vár, hanem az áldozat kötelessége. Adnunk kell, hiszen az erdélyi magyarság egyes vidékeken embertelenül súlyos helyzetben van. Az idegen impérium katonai intézkedései következtében elvonták a magyar lakosságtól a munkaerőket, vetetlenül maradtak a földek, leromlott az állatállomány... Sokhelyütt még vetőmag sincs, hogy a jövő terméséről gondoskodni lehessen és a gyermekek cipő nélkül járnak iskolába most, amikor heteken belül beköszönt a tél.

Adnunk kell, mert ezzel tartozunk erdélyi testvéreinknek. De tartozunk az irgalmasság cselekedeteivel a magyarok Istenének is, aki megengedte, hogy mindmáig kívül maradjunk az öldöklő európai háborún és megengedte azt is, hogy véráldozat nélkül szerezzük vissza a magyar nemzet erdélyi jussát. Valóban igaza van az ország első asszonyának, amikor megállapítja, hogy „a mentőakció sikere a magyar becsület, a magyar jövő, a magyar élet kérdése.” Mert most nemcsak

jótekonyságról van szó! Az egész ország és minden egyes ember összefogására és áldozatkészségére van szükség ahhoz, hogy Erdélyt kiemeljük embertelen balkáni sorsából és társadalmát átvezessük az emberséges magyar életbe, amely — európai élet.

A mai történelmi körülmények között társadalmunk áldozatkészsége tehát sokkal többet jelent, mint egy segélyakció sikere. Arról van szó, hogy az egyszer megmutassuk, a minden eddiginél nagyobb történelmi feladatok idején, minden eddigi mértéken túl akarunk és tudunk áldozni a nemzet közös ügyéért. 22 évi rombolást kell építésnek követnie! Ma, amikor az egész világ gyorsított menetben halad egy emberségesebb társadalmi rend felé, az ország életképességének, jövőjének és korszerű szellemének egy mérővesszeje van: a szociális érzék és az áldozatkészség.

Erre buzdít az ország legelső asszonyának hangja. Hisszük, hogy a magyar társadalom megérti és megfogadja a felhívást, amelyet hazánk új korszakának köszöbén az anyai szeretet intézett a szívekhez!

Bérmálás Karancsbesziben.

Szent Mihály napján, Karancsbeszi egyháznapiján fejezte be Bubnics Mihály rozsnói megyéspüspök nógrádi bérmautját. Szeptember 28-án d. u. 5 órakor érkezett Karancsbeszibe a Főpásztor dr. Pobozy Róbert székesegyházi kanonok, irodai igazgató kíséretében, ahol a templom közelében föllított, virágokkal és zászlókkal díszített hatalmas diadalkapu várta. Elsőnek dr. Matyasovszky Kamil a járás főszolgabírája köszöntötte meleg szavakkal, utána a község bírája mondott kedves „Isten hozottat”, majd pedig két magyarruhás lány gyönyörű virágcsokrot nyújtott át a Püspöknek.

Szeptember 29-én, a bérmálás napján kora reggeltől végeláthatatlan sorokban vonultak a szomszéd falvak hívei az anyagyház felé. Még az időjárás is kegyes volt a több mint ezer bérmálkozó iránt. A bérmálás előtt, tekintettel az egyháznapi, a Püspök fáradságot nem kímélve, a hívek nagy öröme vállalta a

szentséges körmenetet, amelyen a Karancsbesziben soha nem látott öt ezres tömeg példás rendben és fegyelemben vonult végig a község utcáin vissza a tábori oltárhoz, ahol a Püspök ünnepélyes szent misét pontifikált. Külső méreteiben és belső megszervezésében felejthetetlen lesz ez a körmenet mindörökké. A bérmálódókhoz P. Réz Marián plébános szólott a Szentlélek tüzetől átfűtött lélekkel, aki különben a rendezés minden munkáját is egyedül végezte csodálatos erőnnyel és eréllyel. Megkapó volt annak a negyven egyenruhás bányásznak sorfala akik Hudák János bányamester vezetésével vonultak ki. Nagyban emelte az ünnepség fényét a baglyasaljai bányazenekar, amely az egész bérmálás alatt egyházi énekeket játszott.

Bérmálás után a Püspököt névnapja alkalmából a vármegye, a járás, a papság és az egész nép meleg ünneplésben részesítette.

A hatósági légoltalmi szervezet tagjainak eskütétele.

Szeptember hó 28-án és október hó 3-án délután a rendőrkapitányság udvarán eskütételre jöttek össze a hatósági légoltalmi szervezet (egészségügyi és mehtő, tűzoltó, segédrendőr, gáz, munkás segélyosztályok) tagjai.

A rendőrkapitányság vezetője dr. Jánossy Ödön mint légoltalmi parancsnok

vette ki az esküt a behívott segélyosztályosoktól, majd ennek megtörténte után buzdító beszéd kíséretében hitva fel őket a pontos és lelkiismeretes munkára. Beszédében a többiek között ezeket mondta:

... „Országunk területének örvendetes gyarapodása tűz és vér nélkül történt meg, de ki biztosít bennünket arról,

VERSEK.

Irta: Visnovszky László.

Ősszel.

Ősszel, —
Lehull a fáról a falevél,
Ősszel, —
Temérdek szomorú bánat ér,
Ősszel, —
Hervatag, sivar lesz a határ,
Ősszel, —
Nem tudok kacagni se már,
Ősszel, —
Ha jó az est, — a szívem fáj nagyon
Ilyenkor szomorú őszöm siratom.

Az Élet.

Nappal ha a gond, — a bánat jár velem,
És megkeseríti napi robot életem,
Járom a számomra kijelölt utat,
Agyam a távoli jövőbe kutat,
Fáradtan kérdezem, — mi is lesz velem?
Milyen lesz jövőm életem?
És várom az Estét,
Hogy szememre jöjjön a gondtalan álom,
Kezéd Édes Istenem kezében találok,
És Kislányom is hallom...
Ajká gügyögő dalt kezd zenélni,
S én boldogan sóhajtom...
Hogy milyen jó is élni!

Lacika.

Már kacag az édes-csöpp enniavaló Baba,
Van mosolya, szava, könnye, óhaja,
Két kis kezével eljátszik csendbe,
Meleg mosolyt lop ilyenkor szivembe,
Elnézem huncut két apró szemét,
Benne már látom jövőm életét,
Kisfiu lesz, — aztán nagydiák belőle,
Lányok gavallérja, — tudom jól előre,
Komoly érett férfi, — jó családapa,
Neki is lesz gondja, — öröme és baja,
De ha leszál az est...
És a szív majd vágydalt hegedül,

A sejtelmes csendben, —
Nem lesz egyedül!

Katona dala.

Sötét erdőben lomb ha rezdül,
Talpam alatt megzörren a haraszt,
Istenem úgy érzem elmulika a tél is,
Én nem látom meg többé a tavaszt!

Megyek előre a méla csendben,
Reggelre valahol véres lesz a határ,
Ott leszek én is... Valaki szólít.
Valaki mondja: „Gyere már!”

Tudom ki az, ... ha felnézek az égre,
A felhők mögött arca ott ragyog,
S reggelre szépen jelentkezem majd Nálá,
„Istenem!... Vártál, ... itt vagyok!”

hogy további gyarapodásunk, vagy a meglévő terület megtartása nem-e követel tőlünk áldozatokat. Éppen ezért állandó készenlétre van szükség. A készenlét egyik fontos tényezője a polgári légoltalom felkészültsége. Ez a polgári légoltalom a mai vérzivataros idő örökmécsese. Ha a mécses lángja kialszik, akkor minden korlát nélkül pusztul az emberi élet, rombadól a nagy palota és kunyhó egyaránt, üszkös gerendák röpködnek, fojtó gázok terjengenek a levegőben, hogy kipusztul-

jon minden élő szervezet. Ezt a pusztulást megakadályozni, -helyesebben- csökkenteni hivatott a polgári légoltalom.”...

A kb. 350 főt kitevő szervezet tagjai október és november hónapokban alapkiképzésben, illetőleg továbbképzésben részesülnek. December hónapban pedig ellenőrző szemle és összefüggő gyakorlat tartása van tervbevéve. Ez lenne a folyó évben lefolytatandó munka. A jövő év programja külön kidolgozást fog nyerni.

Hírek és különféle

Október 6.

Kilencvenegy esztendeje, hogy a magyar szabadságharc tizenhárom tábornoka az aradi sáncon vértanu-halált szenvedett. Kilencvenegy esztendőn át a gyásznapi október hatodika. A gyászé, de nem a kétségbeesésé. A mártírok vére nem hullott hiába: új erőgyűjés rejtelmes folyamatát indította meg az anyaföldben. A magyar nemzet feltámadt a halálos elnyomatásból, mint már annyiszor az ezeréves történelem során. A tizenhárom vértanu emléke mindig fölöttünk lebegett, mint a bátorítás, az oltalom, a megváltás szel-leme.

Most is rájuk gondolunk, őket idézzük, most, amikor egy szomorú, gyászos korszak megpróbáltatásaiból felocsudott igaztalanul megcsontított hazánk s keblünkre ölelhetünk millió és millió magyar testvért, csak az aradi golgota körül siránkozó és más népek rabigája alatt sorvadó magyar testvéreink felénk tárt karjait még nem szoríthatjuk meg meleg szeretettel. De bizunk, hogy az aradi tizenhárom szelleme tovább öröklik felettük, megtelíti őket reménységgel a várva-várt boldog egyesülésig.

A visszatért testvérek hazáin most ünnepiesen tündöklének a nemzeti színek, szívükben lángol az öröm és október 6-án velünk együtt ők is emlékezni fognak. Az öröm ölelkezik a gyász-szal szívükben, a nemzeti trikolor a fekete lobogóval, melyet kibontanak majd az aradi tizenhárom, a világháború sok százezer hősi vértanujának emlékeztére és mindazokéra, akik már nem érhették meg a magyar sors jobbrafordulását.

Ezzel különbözik minden elődjétől ez az idei október hatodika.

Kinevezés. Bubnics Mihály rozsnói megyéspüspök Ferencz István litkei plébánost a losonci kerület tanfelügyelő esperesévé nevezte ki.

A Baross Szövetség salgótarjáni fiókja olyértelmű beadvánnyal fordult Nógrád vármegye alispánjához, hogy mint az ország többi vármegyéjében is már elrendeltetett, ahhoz hasonlóan rendelkezék el Nógrád vármegyében is a zsidófajú vásári árusok kitiltása a piacokról és vásárokról. Nógrád vármegye alispánja 1878/1940 számú leiratában közölte a Baross Szövetség salgótarjáni fiókjával, hogy átiratuknak megfelelően 1940. október 1-iki hatállyal elrendelte a zsidófajú vásári árusok Nógrád vármegye piacairól, vásáraitól való kitiltását. Az alispán ezen rendelkezésével a zsidó törvény hatályosságát mozditotta elő, s ezt a Baross Szövetség salgótarjáni fiókja köszönettel és megnyugvással vette tudomásul.

Hír a londoni életről. A legújabb bombázási rendszer az, hogy előbb gyújtóbombák tömegével árasztják el a ki-szemelt területet, majd újból visszatérő gépek robbantó bombákkal döntik halomba a lángban álló épületeket.

A londoniak alig várják már a hétvégét, hogy végre egyszer a fővárostól távolos lakhelyeiken kihalassák magukat. Egy irodakisasszonnyal folytatott beszélgetésből megdöbbentő kép tárul a feldúlt életről. „Ugy érzem magam, mintha naponta megvernének, mert egy szűk fedezékben valósággal görcsbe rogygynak reggelig. Kertünkben ugyanis van egy lefektetett bádogtető, amelyet földdel beföldtünk és hat személyre szóló védőhelyül szolgál. Általában azonban tizen-húzódnak meg alatta, mert a szomszédok is hozzánk jönnek a vész idején. Egész héten nem alhattam ki magam és mégis megkövetelik, hogy reggel munkában legyek. El is láttam mindent. Remélem ki-bírom addig, amíg hetenkint legalább egyszer alaposan kialhatom magam. M. N.

IGMÁNDI KESERŰVIZ
minősége egyedül

Figyelmeztetés. A balassagyarmati m. kir. erdőfelügyelőség felhívja az érdekelt erdőbirtokosok figyelmét arra, hogy a 6490/940 M. E. számú kormányrendeletben biztosított további 1 évi vágásterület evgedélyezése iránti kérelmet legkésőbb 1940. évi október hó 15-ig kell a gödöllői a. és k. erdőigazgatóság-hoz benyújtani. A jelen rendelet alapján kiadott rendkívüli fahasználati engedély érvényét későbbi termelési időnyre meghosszabbítani nem lehet és az engedélyezett rendkívüli fahasználatokat nem kell megtakarítani.

Szövetségbe tömörülnek az arany- és ezüstkalászos gazdák. Az ország kisgazdaközönsége termelésének korszerű színvonalra való emelése tekintetében igen nagy szerep vár a mintegy 25.000 arany- és ezüstkalászos kisgazdára. Ezek a gazdák országos szövetség alakításával akarnak szorosabb kapcsolatot teremteni egymás között, hogy vállalt munkával szolgálhassák a kisgazda közönség és ezen keresztül az ország érdekeit. A szövetség a gazdasági közönség anyagi érdekeit, termelési, értékesítési és kulturális szempontjait érintő tevékenységet fejt ki, minden politikától mentesen. A szövetség megteremtése céljából előkészítő bizottságot alakítottak, amely működésében elsősorban a földmivélsügyi minisztériumra, a teli gazdasági iskolákra és a mezőgazdasági kamarákra kíván támaszkodni.

Baleset. Keresztes Mihály 20 éves mohorai (Nógrád megye) lakos, gazdasági cselédre a határban levő uradalomban az istálló fala rádült, minek következtében oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy sérüléseibe rövidesen belehalt.

Játszva nyerhet,

ha részt vesz a magyar királyi

osztálysorsjátékon!

Egy sorsjeggyel elérhető legnagyobb nyeremény

700.000 P.

Húzás már október 19-én.

Sorsjegyárak: Egész 28 P, Fél 14 P, Negyed 7 P, Nyolcad 3,50 P.

Rendeljen osztálysorsjegyet a főárusítóknál!

Iskolaszentelés Egyházasbáston.

Egyházasbást medvesaljai kisközségnek felelhetetlen és lélekemelő ünnepe volt része szeptember 22-én, amikor is ujonnan épült r. kat. iskoláját Bubnics Mihály megyéspüspök felszentelte.

Kora tavasszal kezdte az építést Murár Lajos építész és a község lakosai még a legoagyobb nyári munkaidőben is szorgosan dolgoztak az Egyház. Haza és az ezeréves magyar kultúra eme ujonnan épült bástyáján. Ennek a becsületes magyar munkának az eredménye meg is lett, mert az iskolaév kezdetén az új iskolát át is adhatták rendeltetésének. Ezen emlékeztető nap ünnepi hangulatát nagyban emelte Püspök Atyánk és dr. Matyasovszky Kamille salgótarjáni főszolgabíró személyes részvétele.

Az ünnepély előestéjén érkezett a főpásztor, akit a főúton felállított diadal-kapunál a község lakóinak tömege fogadott a falu bírójának keresetlen és szív-bólfakadó szavaival.

Vasárnap borongós őszi reggelre ébredtünk. Félőn szemléltük a Medves tetején gombolygó felhőket, vajjon diadalmaskodik-e rajtuk a napsugár? De úgy látszik a Nap velünk akar ma ünnepelni: lassan oszlanak a felhők, kiderül, ránk tűz a magyar ős gyönyörű napja melegen forrón, de az ünnepi hévvel tüzelt magyar szívek még ennél is izzóbbak.

10 óra. A templomtér, melyen ott áll az őszi virágok pompájában a diszes tábori oltár, megtelek ünneplő sokasággal. Harangok zugásával a templomból elindul a Megyéspüspök, hogy fényes papi segédlettel celebrálja a szent misét, melynek evangéliumában Holczman József kerületi esperes tartotta a szent beszédet. A szent cselekmény végeztével a Főpásztor áldását adta az új iskolára.

A levették sorfala között visszatérünk az oltár melletti emelvényhez, ahol Püspök Atyánk kezdte meg az ünnepi beszédek sorozatát. Beszédében rámutatott arra, hogyha a hivek az „imádkozzál és dolgozzál” elv alapján dolgoznak, a jó Isten mindég megsegíti őket. Majd

figyelmezteti a hiveket arra, hogy csak kötelességüket teljesítették, azt is csak kis hányadában, mikor ezt az iskolát megépítették. Ne álljatok meg a jó úton és főpapi áldással kezdjétek új munkába, lejezte be beszédét a Főpásztor.

Szociálisan érző és cselekvő Főszolgabírónk beszédében bemutatta, hogy mi volt és mi van most Nógrád ezen elhagyott vidékén, 20 éves pangás után, mert ez a határsáv halálra volt ítélve, megindult a reneszánsz mindjárt a felszabadulás első hónapjában és a készenléti pótolta az elvesztett huszat. A plebániát újjá építették, a templomot restaurálták, új orgona került a kórusra, a falut fél kilométeres hosszúságban kockakövel burkolták és a mostani új iskola szentelése élő bizonyítéka annak, hogy lelkiismeretes, áldozatot nem kimélő vezetők még a szegény, alig 700 lelket számláló bányász falucskában a lakosokkal összefogva csodákat tudnak művelni. Példaképpül állította falunkat minden község elé, mert itt a magyar célért, magyar akaratú a község vezetősége a néppel, nemcsak szóval, de a tettekben is együtt dolgozott. Ezen testvéri összefogásnak meg is van az eredménye: felépült a környék legszebb iskolája.

Majzik Mátyás a fáradhatatlan főjegyző köszönetet mondott Lőrincz adminisztrátornak, Mankoveczky ig. tanítónak, Vincze Menyhért gondnoknak, a község vezetőinek és minden lakosának az önzetlen magyar munkáért. Külön köszönetet mondott Püspök Atyáknak, aki magas megjelenésével adta elismerését és kitüntetését a jól végzett munkáért.

Kántorunk a tanítói kar nevében átvette az iskolát, majd az új iskola kis lakói szavallat, végeztél az ünneplő tömeg ajkáról az egekig szállt a magyar imádság a pápai himnusszal.

Ünnep volt, igaz, bensőséges magyar ünnep, a katolikus magyar akarás és munka ünnepe. És ezzel az induló új, szociális, keresztény, munkás magyar élet bölcsője megszületett Egyházasbáston.

Mihlós pap.

Sebesültek szállítása repülőgépen.

Háboru idején az orvostudomány rendszerint igen értékes tapasztalatokkal gazdagodik, amelyeket később az egész emberiség javára lehet felhasználni. A világháborúban például az arcsebészet fejlődése halad robamléptekben előre. A mostani háboru alatt a németek különösen a sebesültszállítás modern megoldása körül szereztek rendkívül értékes tapasztalatokat. A spanyolországi német Condor-légió sebesülteinek nagy távolságokon át óriási magasságban történt elszállítása, a lengyelországi és franciaországi hadjáratok alatt hasonló téren szerzett tapasztalatok során beigazolódott, hogy a sebesültek repülőgépen való szállítása kiemeltebb hatású, mintha vasutat vagy autót vesznek igénybe. Az alkalomadtán fellépő „légibetegségeknek” többnyire nincs különösebb jelentősége. Elsősorban perze a súlyosan sebesült katonákat szokták repülőgépen kórházba szállítani. Már a világháborúban tapasztalták, hogy

azok a sebesültek, akik még az első sebkötést viselték, könnyebben bírták el a szállítás fáradalmait, mint akiket már behatoló orvosi kezelésben részesítettek. A modern orvosi felfogás szerint tehát célszerű, ha mindazokban az esetekben, amikor hosszadalmas kezelésre és speciális gyógyeszköztökre van szükség, a sebesültet minél előbb a megfelelően berendezett hazai kórházba juttatják el. Ugyanez a modern orvostudomány álláspontja a fertőző betegségek esetében is. A repülőgépen történő betegszállításokból azonban ki kell rekeszteni azokat a sebesülteket, akik sok vért veszítettek vagy akiknek a lélegző felülete erősen megkisebbedett. A betegszállításokra használt különleges gépek 8 súlyos és két könnyebb sebesültet fogadhatnak be. A 10 sebesült szakszerű elhelyezéséhez a kitűnően iskolázott ápolószemélyzetnek legfeljebb 15 percre van szüksége. MN

Agyonverte az etesi mezőört egy nyugdíjas bányász.

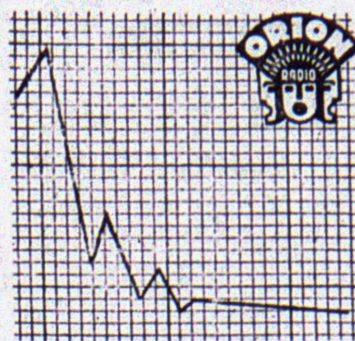
Albertakna bányatelepen a bányagazgatóság megtiltotta a háziállatok és szárnyasok szabad legeltetését, mert a lakók visszafelé ezel a kedvezményről a minduntalan a telep területén fekvő földekre, erdőkre bocsátották, ahol a földmivességeknek a község kigazdálának határtalan károkat okoztak, amiből sok perpatvar, verekedés, veszekedés támadt.

Az utasítás végrehajtását lelkiismeretes pontossággal hajtott végre a telep

szállásmestere Leutschecher János. A legszigorúbb ellenőrzés mellett is azonban egyesek nemcsak hogy falusi gazdák módjára rendezkedtek be a baromfiak tartásával, hanem igen gyakran tilos területen hízalták és táplálták lábas jószágait, s nyíltan szembe helyezkedtek a szállásmester utasításainak... üldözték, pellengéreztek a terrorizáltak hivatalos ténykedéseiben...

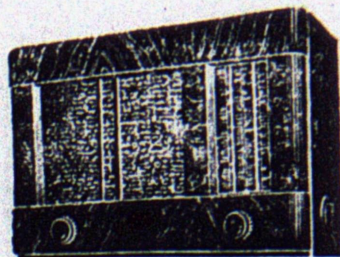
Igy történt meg azután az, hogy

NAGYON KIS FOGYASZTÁSÚ.

telepes rádióink a vidék régi vágyát valósítják meg: kis telepek, nagy teljesítmény.

A 144 B telepes klisszuperrel tengerentúli adókat is hallgathat

ORION 144 B

Kapható minden ORION rádió-kereskedőnél

Telek József a baglyasaljai rakodón dolgozó fiatal nyugdíjas bányász libáit a napokban tilos területen fogta el a községi mezőőr Rozgonyi István. — Be akarta hajtani a község házára, miután a multban már annyiszor elnézte nekik felelőtlen garázdálkodásukat, amiért a község gazdasági állásából való elbocsátással fenyegették meg. Telek József azonban a libákat hajtó mezőőrré támadt s egy husánggal agyba főbe verte. A mezőőr vérbefagyva terült el a földön. Valahogyan hazavánszorgott még s otthon súlyos sérüléseibe néhány óra múlva meghalt.

A brutális embert a csendőrség letartóztatta.

A társadalom nevében a legmegfélemlitőbb büntetést kérjük Telek József s hisszük, hogy a földi igazságszolgáltatás megtorolja e szörnyű bűnt, a gyilkosságot. Ez a körülmény indított bennünket arra, hogy a telep bűneiből, mezőrendőri kihágásaiból egy csokrot fűzzünk össze... lme:

1. Letördelik a kukoricát bárki földjéről.
2. Kiassák a krumplit, mások keserves munkájának a gyümölcsét.
3. Elviszik éjjelenként a takarmányt.
4. Gyümölcsöt nem lehet megőrizni, kerítéseken át holdvilágfény mellett szüretelnek.
5. A környék erdőiben kifűrészelik az élő fákat is.
6. Lucernából s lóherésből bármikor

visznek takarmánygyanánt...

A bányagazgatóság szállásmesteri hivatala teljesen erőtlén. A pap és a tanító tehetetlen a tolvajlásokkal szemben, noha emberleltti munkát végeznek erkölcsi téren.

Oka ennek a mai településekben keresetlő. Az emberek a világ minden tájáról verődtek itt össze.

Az üzemlőnők elutazásával nem rettegnek senkitől. A szolgálatban álló leányok, nyúdíjasoknak a gyermekei mindenáron férjhez akarnak menni s szüleik beleegyezésével „próbaházasságot” is kötnek.

Ennek sokszor szomorú következményei lehetnek.

A legutóbb volt egy szülés... A leányasszony a salgótarjáni bányakórház lépcsőjére ült le s onnan jutott be a szülészeti osztályra, ahol vallomásaival olyan férfit vádolt meg a természetes apasággal, aki hivatásánál fogva s családi állapota miatt, életkora és fegyelmezett gondolkodása következtében erre képtelen lett volna.

Alberttelepen néhány családot kellene kitelepíteni hogy a rend, béke, nyugalom s törvénytisztelet ismét helyre álljon.

V.

Nyilatkozat.

A Nemzeti Szállodát a kávéházzal és étteremmel átvettem.

Elődömmel Keszler Mátyással szemben esetleg fennálló követelésekért semminemű felelősséget nem vállalok.

Salgótarján, 1940. október 4.

Bock László.

"E rovatban közölték nem vállal felelősséget a Szerk.

A Belga munkanélküliség leküzdése Annak ellenére, hogy az utóbbi időben ezerszámra érkeznek a menekültek és hadifoglyok haza, minek következtében a munkaalkalmak iránti érdeklődés napról-napra növekedett, sikerült Belgiumban a munkanélküliség számát komoly mértékben csökkenteni. Egyedül július hónapban 120 000 munkanélküli kapott munkát a német és belga hatóságok fáradhatatlan igyekezete és hasznos együttműködése folytán. Ebből 120 000 munkanélküliből 50 000 az újból megindult gazdasági és ipari gépezetbe kapcsolódott be, míg 50 000 az újépítési munkáknál kapott elhelyezkedési lehetőséget. Végül 20 000 munkanélkülinek a kenyéréről a Birodalom gondoskodott. Az augusztus hónapi kimutatás szerint a belga munkanélküliek száma ismét hatalmas mértékben csökkent. 200 000 dolgoznívágyó kéz jutott ismét munkához! Ilyenformán 1940. szeptember elsején a belga munkanélküliek száma mindössze 446 000 volt. M.N.

Az ATILLA most megjelent októberi számát Baross Erdre dr., Pálos Ödön, Máté-Török Gyula, Baross Ágnes, Csizmadia Sándor, v. Somfai László, Báthay Cs. Mátyás, v. Csik László dr., Agyalvi Hegyi István, Vályi Nagy Géza, Némegy Gyula, Széll Erzsébet, Szász Károly, Sipos Károly írásai, Komáromi Kaca

Endre, Viski János és Eder Gyula művészi festményei teszik igen vonzóvá, érdekessé és változatossá. A lapot az Ibusz árusítja. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal: Komádi, Bihar m. — A folyóirat előfizetési ára egy évre 5 P, fél évre 3 P.

Szerkesztői üzenetek.

„Hegymászó.” A névtelenül beküldött cikkel kapcsolatban volna néhány megjegyezni valónk, amit azonban a nyilvánosság előtt nem óhajtunk közölni. Szerk.

„Sötétség.” Az újtelep világítási hiányosságait esetenként szíveskedjék a Salgótarjáni Villamos r. t. helybeli igazgatóságával közölni.

Szeplő, májfolt ellen használjon

B u b i szeplőkrém
Kapható: SZÜCS-gyógyszertárban.

Milliók
menedéke

meghülés, fejtájas és
fájdalmak eseteiben!

ASPIRIN

TABLETTAK

SPORT

SSE-SBTC 2:1 (1:0)

700 néző.

Vezette: Tóth Kálmán.

SSE: Klincsók, — Sümegi, Valentin — Kleibán, Hernádi, Kovács — Trubiánszki, Tóbiás, Szabó, Kőszegi, Eliás.

SBTC: Géczi — Gáspár, Timár, — Bognár, Budai, Kollár — Balázs, Baranyai, Csuberda, Nyerges, Selmec.

Borus esős időben a SSE kezdte a játékot. Az 5-ik percben Trubiánszki Bognár és Baranyai között kiugrik, Szabóhoz játszik, aki Timárt kicselezve Géczi mellett a hálóba lök 1:0.

A válasz heves Stécé támadás. Kollár, majd Nyerges lövését kell menteni a SSE védelmének. A 9-ik percben Szabó éles lövését Géczi csak szögletre tudja ütni. Az SBTC eredménytelen támadásokkal próbálkozik. A 13-ik percben Csuberda nagy helyzetben levegőt rug. A másik oldalon Szabó fejel az üres kapu mellé. Most megmozdul az SBTC. Budai felpályáról megeresztett bombáját Klincsók nehezen védi. Utána Nyerges, Baranyai, majd Balázs lövése veszélyeztetí SSE kapuját. A 30-ik percben Szabó kicselezi a Stécé védőket, de lövését Géczi biztosan fogja. A 40. percben végre Csuberda is megmozdul. Kijátssza a SSE védőket és nehéz szögbe megerezett lövését Klincsók csak vetődve tudja fogni.

A második félidő eredménytelen SSE támadással kezdődik. A 12 percben Selmec, majd Nyerges két lövését kell Klincsoknak védeni. Utána Szabó szök-

etné Eliást, aki késve indul. A 18. percben Nyerges senki sem zavarja és mégis közelről a kapu mellé lök. Nagy gólbélyzet volt. A Stécé kapuja előtt Szabó hagy ki nagy helyzetet. Most feljön az SBTC. Sorozatos támadásokat vezet a SSE kapuja ellen. A 30-ik percben Selmec szökötti Balázst, Balázs a kapu előtt álló Csuberdához ivel, aki a hálóba fejel 1:1. A 25-ik percben Trubiánszki Szabó össziátéka után Szabó megszerzi a SSE győztes gólját. 2:1.

A SSE megérdemelte a győzelmet. Lelkesen, szépen játszott. Különösen Szabó tüntette ki magát, kinek minden megmozdulása veszélyt jelentett az SBTC kapujára. A mezőny legjobbjára volt. Kitént még Sümegi, Valentin és Tóbiás illetve Selmec, Budai, Géczi.

SBTCif-LAFCif 0:0 (0:0)

Vezette: Petróczi.

SBTC csatárok nem bírtak a kemény losonci védelemmel.

BSE—KBSE 8:0 (5:0)

Élász I. oszt.

Vezette: Markovics,

Góllövő: Stabi (3) Fekete II. (2) Ferencz (2) és Sárosi.

Az ujonc Kisterenyének még igen sokat kell tanulni, ha benn akar maradni az I. osztályban.

Adófizetési haladékok az elemi káros gazdáknak.

Mivel a miskolci Kamarai kerületben a gazdákat a gabonaművekben sok helyen igen nagy károsodás érte, viszont ezt a kárt a gazdák csak betakarítás után, sőt teljes mértékben csak a cséplés alkalmával tudták megállapítani, melynek következtében a fennálló rendelkezések szerint nincs kilátásuk a siker reményében a földadó elengedését kérni, azért a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara elnöki tanácsának döntése alapján megkezdte a földmivélsügyi minisztert, hogy a pénzügyminisztérium a cséplési könyvek figyelembevételével tegye lehetővé az elemi kár utólagos megállapítását, illetve a földadónak ennek megfelelő elengedését. Ugyanekkor kérte a Kamara az elemi ká-

ros és a rossz időjárás stb. miatt fizetés és üzemképtelen gazdaságokban nem csak a földadó, de a járulékos adótervezések is egy évi fizetési haladék kieszakolását, illetve a szükséges esetekben a földadónak és összes járulékaiknak teljes törlesztését. Részletesen indokolt felterjesztésében foglalkozott a miskolci Kamara azzal is, hogy mivel egyes községek háztartásában a kérelem teljesítése esetén olyan hiány mutatkozna, amely elsősorban is a községi háztartás egysúlyát fenyegetné, szükségesnek tartja az elemi kár következtében bajba jutott község részére, a pénzügyminisztérium útján egy esztendőre államkölcsön biztosítását.

Bányamozgók műsora. Október 6-án vasárnap, a baglyasaljai és pálfalvai bányamozgók bemutatják GAR-SZON LAKÁS KIADÓ című pompás magyar műsort, három-három előadásban. Az igen kedves vigjáték főszereplői, Turay Ida, Keresztessy Mária, Simor Erzs, Rajnay Gábor, Pataky Jenő, Juhász József, Latabár Árpád stb. A műsort a Magyar, Ufa, Fox világhíradók egészítik ki.

Fizetési forgalom a visszacsatolt erdélyi területeken. A hivatalos lap keddi száma közli a kormány rendeletét a fizetési forgalom szabályozásáról a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekben. A rendelet kimondja, hogy a leu értékekre szóló bankjegyek és érmék a visszacsatolt területeken továbbra is törvényes fizetési eszközök maradnak. Kimondja továbbá, hogy a belöldi fizetési forgalomban az átszámítás árfolyama a következő: 1 pengő annyi mint 30 leu, illetve 100 leu annyi mint 333 1/3 pengő. A Magyar Nemzeti Bank a visszacsatolt területen forgalomban levő leu bankjegyeket és érméket az említett árfolyamon az általa megállapítandó idő alatt a pengőérték törvényes fizetési eszközeire váltja át, de csak abban az esetben, ha a bankjegyek és érmék tulajdonosa a visszacsatolt területen lakó személy, vagy ott székhellyel bíró jogi személy vagy cég. Nem ilyen személy tulajdonában levő bank-

jegyek, vagy érmék átváltását kérni tilos. Az átváltási idő utolsó napján és azt követően a leure szóló bankjegyek többé nem törvényes fizetési eszközök. Ezt az időt a Magyar Nemzeti Bank külön is közlése fogja tenni. Leu bankjegyeket és érméket a pénzügyminiszter további rendelkezéséig a visszacsatolt területre bevinni tilos. A rendeletben foglalt tilalmak megszegése büntetés alá esik. Végül intézkedik a rendelet a Román Nemzeti Banknak a visszacsatolt területen levő vagyonáról olyan irányban, hogy ennek a vagyonnak kezelésére a Román Nemzeti Bank követelesei behajtására és kötelezettségeinek teljesítésére a Magyar Nemzeti Bankot hatalmazza fel.

Salgótarján m. v. polgármesteri hivatalától. 13340/1940. szám.

Árverési hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy 1940. október 14-én és 24-én d.e. 9 órai kezdettel a városháza udvarán levő hatósági raktárban magántartozások fejében lefoglalt és 1601 P. 6 fillérre becsült hagyatéki ingóságok és értékpapírok árverés alá kerülnek a legközelebbi ígérőnek készpénzfizetés ellenében eladatnak.

Salgótarján, 1940. szeptember 23.

A polgármester helyett:

Dr. Vanka s. h.

foglalmazó.

Nyomatott: „A MUNKA” nyomdában, Salgótarján.

A búza- és rozsvelőmagot ingyen vizsgálja a Kassai Vetőmagvizsgáló Állomás. Az idén az aratástól a cséplésig tartó időjárás a gabonafélékre nézve kedvezőtlen volt. Különösen ilyen esetekben, amikor sok csírás, vagy nem jól csírázó szem lehet a vetőmag között, igen fontos, hogy a gazda tudja, milyen csírázóképeségű a vetőmagja, mert e szerint kell kevesebbet, vagy többet vetnie. Ezért a Földmivélsügyi Miniszter elrendelte, hogy a Vetőmagvizsgáló Állomás (címe: Kassa, Prohászka Ottokár u. 1.) azokat a mintákat amelyeket gazdák küldenek be az Állomáshoz, az idén ősszel elvetésre felhasználandó rozs- és búzavetőmagjukból, soronkívül és teljesen ingyen vizsgálja meg csírázóképeségére. A díjmentesség egyéb vizsgálatokra nem vonatkozik.

Néptáplálkozási tanfolyamot rendez a miskolci gazdakamara.

A kamara elnöksége legutóbbi ülésén a népegészségügy terén a kamarai intézményre váró feladatokkal foglalkozva elhatározta, hogy népegészségügyi tanfolyamot rendez. Tekintettel a népegészségügy rendkívüli fontosságára és e téren végzett rendkívüli figyelemreméltó előkészítő munkálataira, részletesen indokolt felterjesztésében kérte a kamara a belügyminisztériumot, hogy támogatásával tegye lehetővé a néptáplálkozási tanfolyam mielőbbi megszervezését.

Tönkreállták a románok az erdélyi szénbányákat. A visszacsatolt erdélyi országrész szénellátása szempontjából csak három bánya, nevezetesen a zsigói, egeresi és szurdoki jöhet számításba. A szobánforgó szénbányákat meg rongált, elhanyagolt állapotban hagyták hátra a románok. Az üzemek és aknák helyreállítására, rendbehozására vonatkozó munkák máris megindultak. Jellemző a románok magatartására, hogy az egyik bánya jórésze ugyszólván teljesen víz alatt áll. A másik telepről pedig elvitték „javítani” az összes fontosabb gépeket és műszereket. A zsigói, egeresi és szurdoki bányák modernizálása és fejlesztése újabb tökébelektesítést igényel. Már is tárgyalások folynak állami hitelnyújtási lehetőségekről és a magántőke is érdeklődést mutat az erdélyi iparvállalatok, így bányák iránt is. A töké kérdése így minden valószínűség szerint hamarosan megoldódik. A visszatért terület szénellátása jelenleg biztosítva van. Elősegíti a fogyasztás kielégítését, hogy a román államvasut a nagyobb vasúti gócpontokon és városokban komoly mennyiségű készletet tárolt és ezek a készletek most rendelkezésünkre állanak.

Megalakult az országos gazdasági munkabérmegállapító bizottság. Szerdán tartotta alakuló ülését a földmivélsügyi minisztériumban az országos gazdasági munkabérmegállapító bizottság. A bizottság felülvizsgálja a vármegyei (városi) gazdasági munkabérmegállapító bizottságok határozatát és szükség esetén pótolja a kellő időben meg nem hozott határozatot. A bizottságnak felhatalmazása van arra is, hogy a gazdasági munkabérmegállapításra kötelező irányelveket szabjon. Az alakuló ülésen a földmivélsügyi miniszter helyett Lukács Béla államtitkár elnökölt. A bizottsági tagok eskütétele után felülvizgálták a vármegyei bizottságok munkabérmegállapító határozatait ellen beadott előterjesztéseket.

A vagyonváltás buza ára. A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltása fejében fizetendő buza árát a földmivélsügyi miniszterrel egyetértőleg október hónapra szóló érvénnyel métermázsként 23 pengő 40 fillérben állapította meg.

Szabályozták a petróleum kereskedői forgalmát. A kereskedelem és közlekedésügyi miniszter rendeletet adott ki az adóköteles petróleum kereskedői forgalmának szabályozása tárgyában. A rendelet értelmében az ország területe a petróleum kereskedői forgalom szempontjából petróleumnagykereskedői körzetekre oszlik. A rendelet kimondja továbbá, hogy a törvényhatóság első tisztviselője az elsőfokú iparhatóság előterjesztésére haladéktalanul köteles kijelölni azokat a kiskereskedőket, akik petróleumnak közvetlenül a fogyasztók részére árusításával foglalkozhatnak. Olyan körzetben (városban), ahol a kijelölés megtörtént, a kijelölés hatálybalépésétől

kezdve másnak, mint kijelölt petróleumkiskereskedőnek petróleumkiskereskedést folytatni tilos. A kijelölés bármikor visszavonható. Az a petróleum-nagykereskedő, valamint az a petróleum-kiskereskedő akinek petróleum nagykereskedői, illetőleg petróleum kiskereskedői jogosultsága a hatósági kijelölésnél történt mellőzés folytán a jelen rendelet értelmében megszűnik, meglévő petróleumkészletét jogosultságának megszűnésétől számított legfeljebb 30 napig árusíthatja. A határidő eltelté után a községi előjáróság, városokban a polgármester jelöli meg ezt a petróleumkiskereskedőt, akinek a készletet át kell adnia.

Ötven fillérrel mérsékeltek a tengeri igénybevételi árát. A múltévi termésű tengeri igénybevételi árát a földmivélsügyi miniszter a következőképpen állapította meg budapesti paritásában: tisztántúli állomáson 24'10, egyéb állomáson 23'05 pengőben, míg a budapesti közraktárakban tárolt tengeri ára 22'85 pengő. Az ilyen módon megállapított új árak 50 fillérrel mérséklést jelentenek. A földmivélsügyi miniszter külön engedélye nélkül forgalomba hozható száz métermázsan aluli, múltévi termésű tengeri ára azonos a megállapított igénybevételi árakkal.

Az élősertés vasúti fuvardíját negyedrésszé szállították le. A Kiskereskedelmi Hivatal értesíti a fuvaroztató közönséget, hogy a kereskedelem és közlekedésügyi miniszter a sertésértékesítés és zsírelállítás biztosítására megengedte, hogy a felek mind a belöldi, mind a kiviteli forgalomban fuvarozott élő sertésküldeményekért az államvasutak vonalain ez évi szeptember 12-étől visszavonásig, az érvényben levő díjszabások és díjkezdvezmények alkalmazásával felszámított fuvardíjnak (mellékdíjak és egyéb díjak nélkül) csupán 25 százalékát fizessék.

A POLLO MOZGÓ

SALGÓTARJÁN.

Október 5-én, szombaton 5, 7 és 9-kor
október 6-án vasárnap d.u. 3, 5, 7
és 9 órakor, október 7-én hétfőn
este 5, 7 és 9 órakor

Erzsébet hercegnő (Sziszi)

Főszereplők: Paul Hörbiger, Gerda Maurus, Traudl Stark, Hansi Knotek és Otto Tresser. Kieg.: M. híradó.

Október 9-én, szerdán este 6 és 8-kor
október 10-én, csütörtökön 6 és 8 kor

New-Yorki házasság

Vigjáték.

Lilly Pons, Gene Raymond, Jack Oakie.
Kieg.: UFA és FOX híradó.

Nemesített német vetőburgonyát kaphatnak a gazdák. A földmivélsügyi minisztérium a vetőgumók felirásítása, továbbá a piacnak megfelelő étkezőburgonyával, a szesz- és keményítőgyáraknak magas keményítő tartalmu ipari burgonyával való ellátása céljából az ősszel Németországból vetőburgonya behozatalt tervezik. Az eredeti német nemesített fajtákkal az arra vállalkozó nagyobb gazdaságok kísérleteket végeznek. Az ilyen gazdaságok fajtáknak tíz mázsa vetőburgonyát kapnak. Az eredeti nemesített fajtákon kívül elszaporítás céljából államilag elismert vetőgumó körül behozatra és kiosztásra azoknak a gazdaságoknak, amelyek a továbbszaporításra a m. kir. növénytermelési hivatalnál termelési szerződést kötnek. Ez a hivatal tőlük a termelést átveszi, mégpedig a kormányhatósági lag megállapított termelői áron felül. Részletesebb felvilágosítást a gazdaságoknak a m. kir. Növénytermelési Hivatal (Budapest, Vámbáz krt. 2.) ad.

Hirdessen

„A MUNKA”

Politikai hetilapban!

Nyomdatulajdonos: Végli Kálmán.